

Proposta a la Secció de Filosofia i Ciències Socials d'un Curs d'Alts Estudis sobre cultura, política i societat (1907-2007)

Per què un Curs a l'IEC?

L'Institut d'Estudis Catalans té com una de les seves comeses fundacionals, a més de la de fer recerca, la d'implicar-se en la dinàmica científica i cultural de la societat catalana de cada tombant de l'actualitat.

Per això la Secció de Filosofia i Ciències Socials ha considerat que el Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans, que se celebrarà l'any 2007, ofereix l'oportunitat d'organitzar un Curs d'Alts Estudis que incideixi en el coneixement de les diverses manifestacions de la cultura, la política i la societat al llarg del segle XX en els moments decisius de la primera dècada del segle XXI.

L'oferta de cursos d'aquesta naturalesa constituí una de les idees força del fundador de l'IEC, Enric Prat de la Riba, i dels seus primers vuit membres: Antoni Rubió i Lluch, president, Guillem M. de Brocà, Pere Coromines, Jaume Massó i Torrents, Joaquim Miret i Sans, Miquel S. Oliver, Josep Pijoan, i Josep Puig i Cadafalch.

Quina mena de curs?

El curs consta de deu sessions sobre el segle XX a través de deu dels seus testimonis catalans destacats. La tria respon al propòsit d'obtenir una visió

prou panoràmica alhora que prou especialitzada del que ha estat el pensament dels catalans sobre les qüestions decisives de la vida del segle XX, d'una banda, i sobre els desafiaments del segle XXI, de l'altra.

Cada lliçó parteix d'un autor i d'una obra de la màxima representativitat, de tal manera que el conjunt es pugui considerar una proposta de cànon de pensadors catalans del segle XX i el curs, en conseqüència, sigui una lectura aprofundida d'aquestes deu obres com a referents del passat i orientadores del futur.

A qui va adreçat?

El curs va adreçat als estaments intel·lectuals implicats en la realitat catalana des de la cultura, la política, la governació, la universitat. La inscripció és incumbència de la secretaria de la SFCS. La publicitat del curs és oberta, encara que adreçada a un públic específic.

Qui imparteix el curs?

El curs és impartit per membres de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC.

Quina metodologia segueix?

El cos de la sessió té una durada de 45 minuts, dividida en dues parts, l'expositiva i la prospectiva. Després d'una pausa d'un quart, la lliçó reprèn amb un col·loqui obert, introduït en cada cas per un membre de la Secció i una personalitat destacada del món de la política o de la cultura. La durada del conjunt de la sessió és de dues hores. Els assistents disposaran d'un guió de la sessió.

Cada autor i cada obra hi són tractats en ells mateixos i en la seva projecció cap a l'actualitat. Per exemple: 1) a l'entrada del segle XX Enric Prat de la Riba formulà a *La Nacionalitat Catalana* un projecte polític per a Catalunya; 2) el projecte o els projectes polítics actuals per a la Catalunya del segle XXI. O bé: 1) les bases d'història econòmica que Jaume Vicens Vives proposà a *Notícia de Catalunya* per al recobriment del país; 2) projecció al futur de l'economia catalana actual.

Com es planteja?

El curs és plantejat des de la visió de les ciències adscrites a la Secció de Filosofia i Ciències Socials i es desplega en àrees del coneixement que van de la filosofia a la sociologia, del dret a l'economia, de la política a la història de la cultura, de la pedagogia a l'antropologia, de la comunicació al periodisme.

Per damunt de la diversitat de perspectives, les sessions sobre els deu testimonis del nostre segle XX reforcen la unitat del saber, que és universal, tant com la unitat de la cultura catalana, que és la que ens singularitza en un planeta globalitzat.

Deu testimonis que han deixat obres on batega el destí de la nació catalana. Deu títols que, si són indispensables per a prendre el pols de la vida del segle XX, també ho són per a afrontar en els moments actuals els nous requeriments del segle XXI.

Què vol dir testimonis/llicions?

Són **testimonis** en el sentit genuí del mot: persones que amb la seva obra compareixen davant nostre a declarar el que saben sobre el país que han contribuït a construir i que ens han llegat, a les generacions actuals, per a continuar-lo.

Són **llicions** en els dos sentits que defineix el diccionari: d'una banda, la llició és un «ensenyament que en una sessió dóna a un alumne o diferents alumnes el mestre d'una ciència» i, de l'altra banda, els ensenyaments de la llició contenen valors d'exemplaritat i proposen models de conducta.

Per això, més que conferències o dissertacions erudites, el curs proposa «lectures» —un altre sentit de llició— de deu autors del cànon català orientades al futur.

Per què deu?

No hi són tots els autors que hi haurien de ser, però els deu que hi són hi tenen un lloc indiscutible. Una tria més extensa hauria certament enriquit el curs, però alhora n'hauria augmentat la complexitat de l'organització interna i externa.

Altrament cada llició pren en consideració el context de l'obra estudiada, en el qual intervenen altres obres i altres autors. En tot cas, aquesta és la tria que proposa la SFCS de l'IEC, sabedora que triar és opinar.

Sense seguir exactament les deu dècades del segle XX, els deu autors representen les etapes que van pràcticament d'un canvi de segle a l'altre canvi de segle, del que vivien els fundadors de l'Institut al que vivim els seus continuadors. Amb altres paraules, el curs dreça un arc que va dels primers anys del segle XX, quan es fundà l'IEC, fins als primers del segle XXI, quan en celebrem el centenari.

En definitiva, el curs proposa un cànon català de deu autors que cal conèixer per orientar-se en la complexa aventura de la vida catalana actual.